

เปรียบเทียบอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์การเมืองไทย: กรณีศึกษาก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2544 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2566

ธีรวัรา แสงอินทร์¹

Received: March 3, 2023

Revised: August 23, 2023

Accepted: September 30, 2023

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงระบบการเลือกตั้งของประเทศไทยในช่วงระยะเวลากว่า 20 ปี นำมาสู่การใช้ภาษาที่สะท้อนให้เห็นมุมมองความคิดของคนในสังคมไทย บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาอุปลักษณ์การเมืองไทยในช่วงก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 จากบทวิเคราะห์การเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2565 และ 2) เปรียบเทียบอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์การเมืองไทยในช่วงก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2550 โดยใช้แนวคิดอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งด้วยกระบวนการถ่ายโยงความหมาย จากวงความหมายต้นทางไปยังวงความหมายปลายทาง ของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980) ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 มีอุปลักษณ์การเมืองที่สะท้อนมนทัศน์สอดคล้องกับ พ.ศ. 2544 กับ พ.ศ. 2550 จำนวน 5 มโนทัศน์ ได้แก่ [การเมือง คือ การต่อสู้] [การเมือง คือ การเดินทาง] [การเมือง คือ การแข่งขัน] [การเมือง คือ การแสดง] และ [การเมือง คือ ธุรกิจ] และมีอุปลักษณ์ที่สะท้อนมนทัศน์ต่างไปจากทั้ง 2 ปี จำนวน 3 มโนทัศน์ ได้แก่ [การเมือง คือ โรคภัยไข้เจ็บ] [การเมือง คือ การพนัน] และ [การเมือง คือ สัตว์] ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบมนทัศน์ที่มีความเหมือนและต่างนี้แสดงให้เห็นว่า คนในสังคมไทยยังคงมีมุมมองความคิดเกี่ยวกับการเมืองที่ว่า การเมืองเป็นเรื่องที่นักการเมืองต้องแข่งขันต่อสู้กันเพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง ด้วยการแสดงบทบาทตามหน้าที่ความรับผิดชอบ เฉกเช่นการแสดงประเภทต่าง ๆ อันทำให้ประชาชนชื่นชอบและยอมรับในตัวนักการเมืองหรือพรรคการเมืองนั้นตามกลยุทธ์ที่วางแผนไว้อย่างไรก็ดี หากนับระยะเวลาจากปัจจุบันย้อนหลังไปกว่า 20 ปี จะพบว่าคนในสังคมไทยมีมุมมองเกี่ยวกับการเมืองในแง่ลบมากขึ้น ในแง่ที่ว่าการเมืองไทยคือการพนันที่นักการเมืองต้องกล้าได้กล้าเสีย รวมถึงนักการเมืองมีพฤติกรรมหรือการกระทำเพื่อเอาตัวรอดคล้ายสัตว์ต่าง ๆ และการเมืองนั้นเป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดปัญหาที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในสังคมหรือประชาชนด้วย

คำสำคัญ: อุปลักษณ์, อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์, ภาษากับความคิด, การเมืองไทย, หนังสือพิมพ์ออนไลน์

¹ หน่วยงานผู้แต่ง: สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก

อีเมล: Theewara555@gmail.com

Comparative Conceptual Metaphors in Thai Politics: A Case Study Before the Elections in 2001, 2007, and 2023

Theewara Saengin²

Received: March 3, 2023

Revised: August 23, 2023

Accepted: September 30, 2023

Abstract

The changes in Thailand's electoral system over a period of more than 20 years have influenced the use of language that reflects the perspectives of people in Thai society. This article aims to (1) study Thai political metaphors before the 2023 elections in political analysis articles in the ThaiRath online newspaper between October 1 and December 31, 2022, and (2) compare Thai political metaphors before the 2023 elections with those in 2001 and 2007 using a conceptual metaphor framework for comparing one thing to another through a process of mapping meaning from a source domain to a target domain, as proposed by Lakoff and Johnson (1980). The study revealed that prior to the 2023 elections, there were five political metaphors that reflected consistent perspectives in the years 2001 and 2007. These metaphors were "politics is a fight," "politics is a journey," "politics is a competition," "politics is a show," and "politics is business." Additionally, there were three deviating metaphors in both years: "politics is sickness," "politics is gambling," and "politics is an animal. The comparison of these similar and different metaphors demonstrates that Thai society still perceives politics as involving competition and a struggle for personal and collective gains by playing roles according to various responsibilities and duties. Similar to various kinds of performance, politicians and political parties use these strategies to gain favor and acceptance among the public. However, over the past 20 years or more, it has become evident that Thai society's negative perception of politics has intensified. Politics is viewed as a risky endeavor, involving both gains and losses, and politicians exhibit survival behaviors akin to various animals. Moreover, politics is also seen as a source of problems affecting the well-being and livelihood of people in the society.

Keywords: metaphor, conceptual metaphor, language and thought, Thai politics, online newspaper

²Affiliation: Department of Liberal Arts, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University Lanna, Phitsanulok.

E-mail: Theewara555@gmail.com

1. บทนำ

เป็นที่เข้าใจกันว่า “อุปลักษณ์” เป็นหนึ่งในกลวิธีทางสุนทรียภาพของการสร้างสรรค์ภาษาเชิงเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดภาพพจน์ตามที่ใช้ภาษาเป็นผู้สร้างขึ้น เพื่อกล่าวเปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบปรากฏร่วม เช่น เปรียบเทียบลักษณะใบหน้าที่ยิ้มกว้างของคนตอนดีใจตามลักษณะของกระดิ่งว่า “หน้าบานเป็นกระดิ่ง”

อย่างไรก็ดี ในมุมมองของนักภาษาศาสตร์ปริชานมองว่า อุปลักษณ์มิได้เกิดจากการสร้างสรรค์ภาษาอย่างจงใจของผู้ใช้ในวรรณกรรมเท่านั้น แต่อุปลักษณ์ปรากฏขึ้นได้อย่างไม่รู้ตัวในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งการศึกษาและวิเคราะห์อุปลักษณ์ (Metaphor) ออกเป็น 2 ทฤษฎี ได้แก่ 1) ทฤษฎีแนวเดิม (Traditional Theory) อธิบายเรื่องของการใช้ภาษาเกิดจากการนำความหมายประจำรูปคำของรูปภาษาหนึ่งไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้ภาษาในบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ ที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจตามความต้องการของผู้ประพันธ์ 2) ทฤษฎีแนวภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistics) อธิบายเรื่องของการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับระบบความคิดของผู้ใช้ภาษาในแต่ละสังคม ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษากับการอธิบายความหมายจากการตีความของการใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบเท่านั้น (Chatchawadee, 2005, p. 2) อาจกล่าวสรุปได้ว่า อุปลักษณ์ไม่เพียงแต่เป็นเพียงความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษากับการอธิบายความหมายของการใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบเท่านั้น แต่เป็นการใช้ภาษาที่เป็นผลมาจากกระบวนการคิดและสามารถสะท้อนความคิดของผู้ใช้ภาษาได้ ดังที่เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980) และโคเว็กเซส (Kovecses, 2002) อธิบายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำอุปลักษณ์เป็นรูปภาษาที่แสดงถึงกระบวนการในการทำความเข้าใจที่ทำให้เห็นภาพรวมของระบบคิดและมนทัศน์ของคนที่มีต่อประเด็นต่าง ๆ กับบริบทวัฒนธรรมและประสบการณ์ร่วมของคนในสังคม นำไปสู่การตีความหรือความหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

จากแนวการศึกษาและวิเคราะห์อุปลักษณ์ตามภาษาศาสตร์ปริชานข้างต้นพบว่า ในประเทศไทยมีงานวิจัยที่นำแนวคิดเกี่ยวกับอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์มาศึกษาทั้งในภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวันและภาษาเขียนประเภทต่าง ๆ หากนับตั้งแต่ พ.ศ. 2539 – 2561 สามารถจำแนกประเด็นการวิจัย 3 ประเด็น ได้แก่ 1) แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นแนวในการวิเคราะห์ 2) ภาษาที่นำมาวิเคราะห์ และ 3) การจำแนกประเภท ในภาพรวมสรุปได้ว่า การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ในภาษาไทยโดยมากนำแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน และโคเว็กเซส ที่ว่ามาใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์ โดยมีขอบเขตภาษาเขียนมากกว่าภาษาพูด อีกทั้งมีแนวโน้มที่จะศึกษาในลักษณะการเปรียบเทียบข้ามภาษาเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ประเด็นการวิจัยอุปลักษณ์มนทัศน์ที่ศึกษามากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ “มนุษย์และส่วนของร่างกาย” “อารมณ์และความรู้สึก” และ “ชีวิต ความตาย และศาสนา” ตามลำดับ ส่วนแหล่งข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ งานวรรณกรรม สื่อมวลชน หนังสือหรือตำราฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ แบบสอบถามและหลายแหล่งข้อมูลรวมกัน (Suphachai, 2018, pp. 210-211)

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อประเภทหนึ่งที่พบว่า มีผู้วิจัยนำไปใช้เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาของสื่อมวลชน เนื่องด้วยสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลข่าวสาร หรือรายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้สังคมรับรู้ ประเด็นการศึกษาลักษณะหรือกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอเนื้อหาจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เนื่องจากภาษาเป็นพื้นฐานในการแสดงออกเกี่ยวกับทัศนคติหรืออุดมการณ์ และเป็นส่วนหนึ่งของระบบวิธีคิดหรือมุมมองต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความคิดผ่านการใช้ภาษา สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์จากสื่อมวลชนภาษาไทย พบว่ามีจำนวน 6 เรื่อง โดยมีประเด็นการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวข้องกับการเมืองจำนวน 4 เรื่อง (Suphachai, 2018, p. 230) ดังนี้ 1) “การศึกษาอุปลักษณ์เรื่องการเมืองในภาษาไทยตามแนววรรณศาสตร์ปริชาน” ของอุษา พฤทธิชัยวิบูลย์ (Usa, 2001, p. 144) ผลการศึกษาพบว่าการเมืองไทยมีมนทัศน์ 10 มโนทัศน์ ได้แก่ [การเมือง คือ สงคราม]

[การเมือง คือ การแข่งขัน] [การเมือง คือ การแสดง] [การเมือง คือ การเดินทาง] [การเมือง คือ การพนัน] [การเมือง คือ ธุรกิจ] [การเมือง คือ การศึกษา] [การเมือง คือ การโจรกรรม] [การเมือง คือ เครื่องเรือน] และ [การเมือง คือ สิ่งมีชีวิต]

2) “เมื่อการเมืองเป็นเรื่องหมัดมวย : มโนทัศน์บุคลิกภาพของการเมืองไทย” ของพงษ์ศักดิ์ รัตนวงศ์ (Pongsak, 2006, p. 1) ซึ่งเน้นศึกษาเพียงมโนทัศน์ [การเมือง คือ หมัดมวย] 3) “อุปลักษณะที่นักการเมืองใช้ : การศึกษาตามแนวอรรถศาสตร์ปริชานและวัจนปฏิบัติศาสตร์” ของรัชณีญา กลิ่นน้ำหอม (Ratchaneeya, 2008, p. 54) พบว่ามี 9 มโนทัศน์ ได้แก่ [การเมือง คือ การต่อสู้] [การเมือง คือ การเดินทาง] [การเมือง คือ การแข่งขัน] [การเมือง คือ ครอบครั้ว] [การเมือง คือ การรักษาโรค] [การเมือง คือ การแสดง] [การเมือง คือ ธุรกิจ] [การเมือง คือ การดูแลและทำนุบำรุง] และ [การเมือง คือ เกม] และ 4) “มโนอุปลักษณะการเมืองในบทกวีรางวัลพานแว่นฟ้า” ของบุญยแสนอ ตริวิเศษ (Bunsanoe, 2017, p. 73) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์มโนอุปลักษณะการเมืองจากผลงานวรรณกรรมการเมืองที่ชนะการประกวดในบทกวีรางวัลพานแว่นฟ้าระหว่าง พ.ศ. 2546 - 2554 พบมโนอุปลักษณะการเมือง 8 มโนทัศน์ ได้แก่ [การเมือง คือ สงครามและการต่อสู้] [การเมือง คือ การสูญเสียและความตาย] [การเมือง คือ การดูแลรักษา] [การเมือง คือ การเดินทาง] [การเมือง คือ การวาดภาพ] [การเมือง คือ การแข่งขัน] [การเมือง คือ การแสดง] และ [การเมือง คือ การกักขังหน่วงเหนี่ยว]

อย่างไรก็ดี ผลจากการศึกษาอุปลักษณะมโนทัศน์การเมืองดังกล่าวล้วนเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน แต่กลับพบว่า มีอุปลักษณะทั้งที่แตกต่างและเหมือนกัน โดยเฉพาะเรื่อง “การศึกษาอุปลักษณะการเมืองในภาษาไทยตามแนวอรรถศาสตร์ปริชาน” ที่เก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายในช่วง พ.ศ. 2542 และเรื่อง “อุปลักษณะที่นักการเมืองใช้ : การศึกษาตามแนวอรรถศาสตร์ปริชานและวัจนปฏิบัติศาสตร์” ที่เก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ เว็บไซต์ และวิทยุในช่วง พ.ศ. 2547 - 2549 เป็นที่สังเกตได้ว่า การใช้ถ้อยคำอุปลักษณะของทั้งสองเรื่องนั้น แม้ว่าจะสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ที่หลากหลาย แต่ในทางตรงกันข้ามกลับพบว่างานวิจัยที่เก็บข้อมูลช่วงหลังมีอุปลักษณะที่สามารถสะท้อนมโนทัศน์น้อยกว่าช่วงปีก่อนหน้า กล่าวคือ งานวิจัยที่เก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ในช่วง พ.ศ. 2542 มีจำนวนอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์มากถึง 11 มโนทัศน์ แต่งานวิจัยที่เก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ในช่วง พ.ศ. 2547 - 2549 กลับมีจำนวนอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เพียง 9 มโนทัศน์ แม้ว่าขอบเขตของข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาวิเคราะห์ล้วนต่างอยู่ในช่วงที่สังคมไทยมีเหตุการณ์ทางการเมืองหรือสถานการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นก่อนการเลือกตั้งของประเทศไทยเหมือนกัน

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์การเมืองไทย กรณีศึกษาก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 เพื่อศึกษาว่าในสังคมไทยมีลักษณะการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะการเมืองอย่างไร และเปรียบเทียบอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2544 กับ พ.ศ. 2550 ว่ามีความเหมือนหรือต่างกันหรือไม่ กอปรกับการเก็บข้อมูลที่ใช้นำมาศึกษาวิเคราะห์นำมาจากผู้ใช้ภาษาด้านสื่อมวลชน ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้แก่สังคม รวมทั้งเป็นผู้นำและผู้ตามการใช้ภาษาในเวลาเดียวกัน และมีอิทธิพลในการชี้นำการใช้ภาษาของสังคม (Theewara, 2019, p. 170) ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้คือการแสดงให้เห็นว่า การใช้ภาษาของสื่อมวลชนในฐานะผู้ใช้ภาษาในสังคมมีอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ทางการเมืองไทยในแต่ละช่วงเวลาอย่างไร และหากเปรียบเทียบการใช้อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ทางการเมืองไทยในช่วงเวลาที่แตกต่างกันแต่มีสถานการณ์ทางการเมืองที่ใกล้เคียงกัน มโนทัศน์เกี่ยวกับการเมืองไทยยังคงมีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร เพื่อสะท้อนให้เห็นมุมมองและวิถีปฏิบัติของคนในสังคมตามช่วงเวลานั้น ๆ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอุปลักษณะการเมืองไทยในช่วงก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566

2. เพื่อเปรียบเทียบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองไทยในช่วงก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2550

3. ระเบียบวิธีวิจัย

1. เก็บข้อมูลจากบทความการเมือง คอลัมน์ “วิเคราะห์การเมือง” ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐผ่านเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ (www.thairath.co.th) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ในหมวดของข่าว-สื่อที่ได้รับความนิยมมากที่สุด จากการจัดอันดับเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย (Truehits) โดยรวบรวมข้อมูลที่มีการเผยแพร่ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2565 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาของการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีของประเทศไทย อีกทั้งจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไปใน พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไปในประเทศไทยครั้งที่ 27

2. จากข้อมูลที่รวบรวมไว้ นำมาจำแนกถ้อยคำอุปลักษณ์ (metaphorical expressions) โดยจำแนกอุปลักษณ์ตามความสัมพันธ์ทางความหมาย และตีความหมายประจำรูปตามพจนานุกรมและพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ทั้งนี้ถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณ์การเมืองต้องปรากฏใช้แวดวงความหมายต้นทางไม่ต่ำกว่า 10 คำ

3. นำอุปลักษณ์มาวิเคราะห์อุปลักษณ์ในระดับมโนทัศน์ (conceptual metaphor) หรืออุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 ตามแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980) โดยการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ด้วยกระบวนการถ่ายโยงความหมายจากวงความหมายต้นทาง (source domain) ไปยังวงความหมายปลายทาง (target domain)

4. นำผลการวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 มาเปรียบเทียบผลการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2544 กับ พ.ศ. 2550 โดยใช้ผลจากการศึกษาของงานวิจัยจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่อง “การศึกษาอุปลักษณ์เรื่องการเมืองในภาษาไทยตามแนววรรณศาสตร์ปริชาน” (Usa, 2001) และ 2) เรื่อง “อุปลักษณ์ที่นักการเมืองใช้ : การศึกษาตามแนววรรณศาสตร์ปริชานและวัจนปฏิบัติศาสตร์” (Ratchaneeya, 2008) ทั้งนี้ งานวิจัยนี้จะไม่เปรียบเทียบผลการศึกษากับเรื่อง “มโนอุปลักษณ์การเมืองในบทกวีรางวัลพานแว่นฟ้า” (Bunsano, 2017) เนื่องจากผู้วิจัยศึกษาในวรรณกรรม และเรื่อง “เมื่อการเมืองเป็นเรื่องหมัดมวย: มโนทัศน์อุปลักษณ์ของการเมืองไทย” (Pongsak, 2006) เนื่องจากผู้วิจัยศึกษาแบบเจาะจงเพียงมโนทัศน์ [การเมือง คือ หมัดมวย]

5. สรุปผลการศึกษาล้ออุปลักษณ์ และอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566

6. สรุปและอภิปรายผลการศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2550

4. ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องเปรียบเทียบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองไทย: กรณีศึกษาก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2544 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2566 นี้ เมื่อได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์แล้ว แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน โดยนำเสนอ

ข้อมูลในรูปตารางแจกแจงความถี่ หาค่าอัตราส่วนร้อยละ และวิเคราะห์เชิงพรรณนา ดังนี้

1. การวิเคราะห์อุปลักษณะการเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566
2. การวิเคราะห์อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566
3. การเปรียบเทียบผลการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2550 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 อุปลักษณะการเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566

จากการศึกษาอุปลักษณะการเมืองไทยช่วง พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนการเลือกตั้งประเทศไทยครั้งที่ 27 ใน พ.ศ. 2566 พบถ้อยคำที่แสดงอุปลักษณะการเมือง โดยไม่นับการปรากฏซ้ำของถ้อยคำอุปลักษณะ จำนวน 265 ถ้อยคำ จัดตามกลุ่มความหมาย ได้ 8 ประเภท ตามลำดับ ดังนี้

ลำดับที่	อุปลักษณะ	ความถี่	ร้อยละ	ตัวอย่างถ้อยคำที่แสดงอุปลักษณะ
1	อุปลักษณะสงครามหรือการต่อสู้	60	22.65	กองทัพ ขุนพล ไพร่พล ค่าย ปืน ตะลุมบอน
2	อุปลักษณะการแข่งขันเกมหรือกีฬา	55	20.80	กติกา เกม แข่งขัน คู่แข่ง หมากกระดาน
3	อุปลักษณะการเดินทาง	42	15.80	แข่งโค้ง มิติไมล์ ปลายทาง ถนน เกียร์ ชับ
4	อุปลักษณะการแสดง	32	12.00	บทการแสดง ฉาก ตัวละคร หางเครื่อง โชว์
5	อุปลักษณะธุรกิจ	24	9.10	ส่วนแบ่งการตลาด ต้นทุน กำไร ราคา บิล
6	อุปลักษณะโรคภัยไข้เจ็บ	23	8.70	โคมา เนื้อร้าย อุบัติเหตุ เลือดไหล โรคแทรก
7	อุปลักษณะการพนัน	18	6.80	หงายไพ่ ล้างไพ่ แบไต๋ เดิมพัน แทงหวยเต็ง
8	อุปลักษณะสัตว์	11	4.15	เสือ สิงห์ กระทิง แรด งู ม้า ปลา วอก
	รวม	265	100.00	

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละของอุปลักษณะการเมืองไทยที่เก็บข้อมูลในช่วง พ.ศ. 2565 (ก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566)

4.2 อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566

จากการศึกษาถ้อยคำอุปลักษณะการเมืองไทยในช่วง พ.ศ. 2565 พบว่าอุปลักษณะทั้ง 8 ประเภท สะท้อนมโนทัศน์ที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบเมืองกับแบบเปรียบในแง่มุมต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 [การเมือง คือ สงครามหรือการต่อสู้]

จากการศึกษาอุปลักษณะสงคราม ผู้เขียนนำถ้อยคำที่ใช้ในแวดวงความหมายต้นทางเกี่ยวข้องกับการทำสงครามและการต่อสู้มาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมืองไทย เช่น สงคราม ยุทธวิธี ค่าย กำลังพล ขุนศึก ปืน อาวุธ เปิดศึก ไพร่พล แม่ทัพ ขุนพล กระสุน ดาบ ค้อน เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองต่อการเมืองไทยว่าเป็นการทำสงครามหรือการต่อสู้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ทางหนึ่งมีข่าว “ปีกตู” กักเก้าอี้ 2 ที่นั่งโศกตลึงประชารัฐไว้ให้**ขุนพล**ข้างตัว ทั้งโศกตลึง ส.ส.ปีกตูได้ อีกทาง “พีระพันธ์ สารัตถ์วิภาค” หัวหน้าพรรครวมไทยสร้างชาติ **แม่ทัพ**สำรองก็อยากขยับนั่งเก้าอี้ใหญ่ หรือ “ทายาทร่วม 3 ป.” อย่าง “ป.แป๊ะ” พล.ต.อ.จักรทิพย์ ชัยจินดา อดีต ผบ.ตร.หลังปลดลือกรอขึ้นเวทีพร้อมข่าวผู้นำ**ติง** จ่อส่ง**ไพร่พล**เข้ายึด**ค่าย**

(Thairath Online, 2022b)

ตัวอย่างที่ 2

นายสมคิด พร้อมด้วยนายอุตตม สาวนายน หัวหน้าพรรคสร้างอนาคตไทย และนายสุรนันทน์ เวชชาชีวะ รองหัวหน้าพรรค **หัวขบวน**ทีมเมืองกรุงประเดิมลง**สนาม**พื้นที่กทม.เป็นครั้งแรก จัดคิวคัมแบ็ก “เยาวราช” บ้านเกิด “**จอมยุทธ์**กวาง” ผากตัวกับเก้าอี้ใหญ่ เก้าอี้เก้าอี้ นักธุรกิจเชื้อสายมังกร **ปักหมุด**พื้นที่เศรษฐกิจกลางเมืองหลวง ลุ้นเจาะใจแดงกรุงเทพฯ แน่นนอน มันคือ**ยุทธศาสตร์** “ย้ายภาพ” ทีม “สมคิด” ที่มีจุดขายทีมเศรษฐกิจ เชี่ยวเชิงบริหาร ชัดเจนกว่า**ค่าย**อื่น เน้นเป้าหมายพื้นที่ประชาชนเลือกการเมืองเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ กลัวย อำนาจรัฐไม่มีผล **ค่าย**ใหม่ เลือกรบใน**ชัยภูมิ**ที่ตัวเองมีโอกาส**ชนะ** ไม่มัวลุ่มถั่ว

(Thairath Online, 2022k)

ตัวอย่างที่ 3

เกม**หักเหลี่ยมเซียนคม** เรื่องนโยบายพรรคส่อแววทำเกมสภา**เดือด** ไม่ใช่แค่ฝ่ายรัฐบาลจ้อง**ล้ม**กฎหมาย ฝ่ายค้านเท่านั้น แม้แต่ฝ่ายรัฐบาลด้วยกันก็**ยังตะลุมบอน** พร้อม**โค่น**กฎหมายของฝ่ายเดียวกัน

(Thairath Online, 2022i)

จากตัวอย่างที่ 1 และ 2 มีการใช้คำว่า ขุนพล แม่ทัพ ติง ไพร่พล ค่าย หัวขบวน สนาม จอมยุทธ์ ปักหมุด ยุทธศาสตร์ รบ ชัยภูมิ และ ชนะ ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงความหมายของสงคราม และตัวอย่างที่ 3 ใช้คำว่า หักเหลี่ยมเซียนคม เดือด ล้ม ตะลุมบอน และ โค่น ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงความหมายของการต่อสู้ เมื่อนำมาใช้วิเคราะห์สถานการณ์การเมืองไทย ก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไปใน พ.ศ. 2566 พรรคการเมืองจะวางกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้พรรคการเมืองได้เข้ามามีบทบาททางการเมือง แสดงให้เห็นมนทัศน์ทางการเมืองไทยที่ว่า ก่อนที่นักการเมืองจะเข้ามามีบทบาททางการเมืองนั้น นักการเมืองจะต้องได้รับความไว้วางใจหรือความนิยมชมชอบจากประชาชนก่อน เพื่อที่นักการเมืองจะได้รับคะแนนการเลือกตั้งจากประชาชน ดังนั้น การกระทำหรือพฤติกรรมของนักการเมืองและพรรคการเมือง เช่น การย้ายพรรคการเมือง การรวมตัวของนักการเมือง การกล่าวปราศรัยหาเสียงก่อนการเลือกตั้ง เป็นต้น เปรียบเป็นยุทธวิธีของทหารเพื่อให้ได้รับชัยชนะ โดยพรรคการเมืองเปรียบเป็นค่ายทหาร หัวหน้าพรรคการเมืองเปรียบเป็นแม่ทัพ นักการเมืองเปรียบเป็นขุนพลและไพร่พล และคำพูดหรือการกระทำของนักการเมืองในพรรคการเมืองเปรียบเป็นอาวุธที่ใช้ทำร้ายคู่ต่อสู้ให้พ่ายแพ้

4.2.2 [การเมือง คือ การแข่งขันเกมหรือกีฬา]

จากการศึกษาอุปลักษณ์การแข่งขันเกมหรือกีฬา ผู้เขียนนำถ้อยคำที่ใช้ในแวดวงความหมายต้นทางเกี่ยวข้องกับการแข่งขันมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมืองไทย เช่น กติกา เกม กองเชียร์ แข่งขัน คู่แข่ง พ่ายแพ้ แด้ม ทีม มวย หมัด นวม หมาก ส่งไม้ต่อ ล้มกระดาน เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองต่อการเมืองไทยว่าเป็นการแข่งขันเกมหรือกีฬา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4

“ว่าด้วยเรื่องการออกกฎกติกาบ้านเมืองในหลายเรื่องหลายประเด็น ทั้งร่างแก้ไข พ.ร.บ. สรรพสามิต หรือร่างกฎหมายสุราก้าวหน้าที่ว่าไปในวาระ 3 พ่ายแพ้แก่หมากล่ำของเกมของรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา”

(Thairath Online, 2022m)

ตัวอย่างที่ 5

สไตล์ “บ๊ิกตู” ถอยหลังก็หกล้ม เกมบ๊ิบแค้ไหนหนทางแคบเท่าไร ยังไงก็ต้องลุยต่อจนสุดซอยต้นแน้ แม้ในทีมแห่งนั้นผู้นำยังรวมแต่้มไม่ติด แต่ก็ใช้ว่าคู่แข่งจะอยู่ในสถานะได้เปรียบแบบแบเบอร์ เป็นบอลต่อขาดแบบ 2 ลูก 3 ลูก จับทางจากทีม “นายห้างดูไบ” ที่ส่ง “อึ้งอึ้ง” แพทองธาร ชินวัตร หัวหน้าครอบครัวเพื่อไทยเดินสายโหมกระแสแลนดส์ไลด์ทั้งแผ่นดิน แต่อีกทางดูจากการจัดคณะกรรมการบริหารพรรคชุดล่าสุด ก็กล้า ๆ กลัว ๆ โดนคว่ำกระดานเหมือนกัน

(Thairath Online, 2022t)

ตัวอย่างที่ 6

“ใบเสร็จ” ประจานความล้มเหลวนโยบายด้านยาเสพติดของรัฐบาล สถานการณ์ผิด “เรตติ้ง” ทีมอำนาจทหารเฉ่าที่ดิ่งเหวอยู่แล้วยิ่งทรุดทะราดไปกันใหญ่ กระแสก็ไม่กลับ เป็นมวยโดนนับลิบยังลุกไม่ขึ้น สภาพยับเยินแทบต้องแขวนนวม

(Thairath Online, 2022c)

จากตัวอย่าง มีการใช้คำว่า กติกา พ่ายแพ้ หมากล่ำ เกม ทิม คู่แข่ง ลูกบอล คว่ำกระดาน มวย และ แขวนนวม ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงความหมายของการแข่งขัน เมื่อนำมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมือง แสดงให้เห็นมิติทัศน์ทางการเมืองไทยที่ว่า การหาคะแนนเสียงของนักการเมืองเปรียบเป็นการเล่นเกมหรือกีฬาที่แข่งขันกันเพื่อให้ได้คะแนนสูงสุดจนเป็นผู้ชนะ เช่น การแข่งขันฟุตบอล มวย และหมากล่ำ โดยพรรคการเมืองเปรียบเป็นทีมผู้เล่นเกมการแข่งขัน นักการเมืองเปรียบเป็นผู้แข่งขัน นโยบายการหาเสียงของพรรคการเมืองเปรียบเป็นเทคนิคหรือฝีมือในการเล่นเกมที่ช่วยให้ทีมของตนเองเป็นผู้ชนะ และคะแนนการเลือกตั้งจากประชาชนเปรียบเป็นคะแนนที่ได้จากการแข่งขันเกมหรือกีฬา

4.2.3 [การเมือง คือ การเดินทาง]

จากการศึกษาอุปลักษณ์การเดินทาง ผู้เขียนนำถ้อยคำที่ใช้ในแวดวงความหมายต้นทางเกี่ยวข้องกับการเดินทางมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมืองไทย เช่น แสงโค้ง สุดทาง ปักหมุดเดิน ปลายทาง ฝ่าไฟเขียว สี่แยก มิติไมล์ ปิดไฟหน้า เบรก ขวบนรถไฟ ขานซาลา ถนน คำนวนทิตศทางลม เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองต่อการเมืองไทยว่าเป็นการเดินทางดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 7

ตั้งเงื่อนไข เขี่ย พล.อ. ประยุทธ์ ให้พ้นทางแค่คนเดียว ตามเหลี่ยมแท้ “พีใหญ่” ไล “น้องเล็ก” โดยข้อเสนอของทิมนายห้างดูไบ นั่นก็หมายถึง การ “เจ็ด” พล.อ. ประวิตร ขึ้นแท่นเบอร์หนึ่งขุมอำนาจทหารเฉ่า 3ป. แทน “บ๊ิกตู” ชู “บ๊ิกบราเธอร์” เป็นหัวขบวนตั้งรัฐบาลสูตรพิสดาร ได้จังหวะ “เสี้ยม” ตอกลิ้ม แยก 2ป. ที่กำลังเกิดรอยร้าว

จากการขับเคี่ยว **เบียด ปาดหน้า** ซึ่งตัวนายกรอต่อไป ในอาการแบบที่ “บึกดู” พร้อมเดินหน้าลุยสุดซอย ไม่มีใส่ **เกียร์ถอย** แม้จะเหลือเวลาในการดำรงตำแหน่งนายกฯได้แค่ปี 2568 ลักลั่น ครึ่งๆกลางๆไปต่อได้ แต่ไม่**สุดทาง**

(Thairath Online, 2022j)

ตัวอย่างที่ 8

คนการเมืองนินทา โจมตีทศุ่พวกเขา**คิดซิ่งหนี** ใครมีคดีติดตัวคงต้องคิดใหม่ ส.ส.หลายกลุ่มก๊วนในพลังประชารัฐ ร้อนรุ่มกลุ่มใจ พรรคไม่ขยับรับมือเลือกตั้งเสียที ไม่รู้ 2 ลุงเอาอย่างไร ตกลงว่าจะกอดคอไปต่อหรือแยกย้ายกันแน่ เมื่อรอไม่ไหวจึงตัดสินใจเตรียมย้ายพรรคกันอื้อ แต่เจอหมากนี้เข้าไป ต้อง**ติดเบรกใส่เกียร์ถอย**กันเป็นแถบ

(Thairath Online, 2022l)

ตัวอย่างที่ 9

กระแทกกระทั้นไปถึงฝ่ายคุมเกมอำนาจ ซ่องใจปล่อยผ่านหาร 100 ได้ ยังงไม่รู้จักอะไร แต่ “บึกดู” พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกฯ และรมว.กลาโหม มันใจตัวเองเต็มเปี่ยม คิดดีแล้ว แผนถูก ปฏิบัติการแยกพรรคไปลงหลักปักฐานที่ “รทสช.” รวมไทยสร้างชาติ**ขับเคื่อนเดินหน้า**เต็มกำลัง และเตรียมขยับจาก**เกียร์ 4 เข้าเกียร์ 5**

(Thairath Online, 2022r)

จากตัวอย่าง มีการใช้คำว่า **ทาง หัวขบวน เบียด ปาดหน้า ใส่เกียร์ถอย ซิ่งหนี ติดเบรกใส่เกียร์ถอย ขับเคื่อนเดินหน้า เกียร์ 4 เข้าเกียร์ 5** ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงความหมายของการเดินทาง เมื่อนำมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมือง แสดงให้เห็นมนโพนัทางการเมืองไทยที่ว่า การชนะการเลือกตั้งเพื่อได้เป็นรัฐบาลเปรียบเป็นการเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางที่วางแผนไว้ได้สำเร็จ โดยมีจำนวนนักการเมืองในพรรคที่ได้รับการเลือกตั้งเปรียบเป็นกำลังของเครื่องยนต์ที่ใช้ผลักดันให้พรรคการเมืองนั้นมีอำนาจในการบริหารประเทศมากขึ้น

4.2.4 [การเมือง คือ การแสดง]

จากการศึกษาอุปถัมภ์การแสดง ผู้เขียนนำถ้อยคำที่ใช้ในแวดวงความหมายต้นทางเกี่ยวข้องกับการแสดงต่าง ๆ มาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมืองไทย เช่น บทการแสดง ฉาก ตัวแสดง การแสดง ตัวละคร โฆษณาโชว์ตัว โหมโรงทางเครื่อง เดินสาย เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองต่อการเมืองไทยว่าเป็นการแสดง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 10

โอกาสที่พลังจะถดถอยตามสังขาร แนวร่วมผู้สนับสนุนจะเปลี่ยนไปปักหมุดอยู่กับทีมเด็กรุ่นใหม่ในพรรคก้าวไกลในที่สุด แต่ ณ จุดที่ “นายห้างดูไบ” เกมหน้าตัก เกมขลังสนามกันหมดเกือบทั้งครอบครัว ดูจากตัวขุนศึกแล้ว นอกจาก “อึ้งอิ่ง-อ็อค” ที่เป็น**ตัวเล่นสดใหม่ เรียกแขกได้** ขายความร่วมมือสมัย พอจะเบียดแข่งกับทีมก้าวไกล

(Thairath Online, 2022d)

ตัวอย่างที่ 11

ก้อย่างที่เห็น สายสัมพันธ์ระหว่าง “บึกป้อม” กับ “สันติ” ในระยะหลังเป็นไปอย่างแนบแน่น โดยเฉพาะช่วงที่ “บึกดู” โคนศาลรัฐธรรมนูญสั่งหยุดปฏิบัติหน้าที่เดือนกว่า “สันติ” คือเงาข้างตัว พล.อ. ประวิตร ในฐานะรักษาการ

แทนนายกฯ ได้ใจบันดาลแรง แข่งเดินสายลงพื้นที่หาเสียงกันศึกศึก ชัดเจนสุดก็คือฉากอลังการงานสร้างที่ “บิ๊กป้อม” นำทางเครื่องชุดใหญ่ไปเป็นประธานพิธีอัญมรดกน้ำที่จังหวัดเพชรบูรณ์

(Thairath Online, 2022f)

ตัวอย่างที่ 12

เทมาที่ฝั่ง “พีใหญ่” ถือแต่้มได้เปรียบ หลังจากทีโดนเกมชู่จากปฏิบัติการไล่ทุบทุนจินลีเทา สะท้าน “กบฏผู้กอง” และสะเทือนพลังประชารัฐ ถึงขั้นมีมีองงานไปยื่น กกต. “ยุบพรรค” แต่แนวต้านของ “พีใหญ่” ยังยันแนวอยู่ที่ กกต. และแน่นอนที่หนักหน่วงเช่นกัน คือเกมโต้กลับ อดีตคุณชื้อคนใกล้ชิดลงบ้านป่าฯออกมา “ตะเพิดนิ่มๆ” ให้ “บิ๊กตู่” ไปรวมไทยสร้างชาติ ต่อด้วยพีใหญ่ออกมาเล่นบทไม่แยแส เย้ยข่าวป. น้องเล็ก

(Thairath Online, 2022p)

จากตัวอย่างที่ 1 และ 2 มีการใช้คำว่า ตัวเล่น เรียกแขก เดินสาย ฉากอลังการงานสร้าง ทางเครื่องชุดใหญ่ ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงความหมายของการแสดงดนตรี เมื่อนำมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมือง แสดงให้เห็นมโนทัศน์ทางการเมืองไทยที่ว่า การที่นักการเมืองหรือพรรคการเมืองเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่ออภิปรายหาเสียงก่อนการเลือกตั้งนั้น นักการเมืองจะมีบทบาทการแสดงเพื่อเรียกคะแนนความสนใจจากประชาชน ดังตัวอย่างประโยคที่ 1 และ 2 เปรียบการลงพื้นที่เพื่ออภิปรายหาเสียงของนักการเมืองเป็นการเดินทางไปเพื่อทำการแสดง โดยเปรียบนักการเมืองเป็นนักดนตรี เปรียบเวทีที่ใช้อภิปรายหาเสียงเป็นฉาก และเปรียบนักการเมืองในพรรคร่วมอภิปรายเป็นทางเครื่องที่ช่วยเดินประกอบเพลงเพื่อดึงดูดให้ผู้ชมสนใจ ส่วนในตัวอย่างประโยคที่ 3 ใช้คำว่า เล่นบท ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงความหมายของการแสดงละคร แสดงให้เห็นมโนทัศน์ที่ว่า นักการเมืองเปรียบเป็นนักแสดงที่ต้องเล่นบทบาทต่าง ๆ โดยการอภิปรายหาเสียงเป็นบทละครที่ใช้ในการแสดง

4.2.5 [การเมือง คือ โรคภัยไข้เจ็บ]

จากการศึกษาอุปลักษณโรคภัยไข้เจ็บ ผู้เขียนนำถ้อยคำที่ใช้ในแวดวงความหมายต้นทางเกี่ยวข้องกับโรคภัยไข้เจ็บมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมืองไทย เช่น โรคแทรก ไปโพลาร์ เนื้อร้าย โคมา เลือดไหล แผล แท้ง เอกซเรย์ ฟันไข้ เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองต่อการเมืองไทยว่าเป็นโรคภัยไข้เจ็บ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 13

บรรดาผู้แทนเป้าหมายสูงสุดคือ ได้รับเลือกตั้งที่ไหนมีอนาคตก็ไป ที่ไหนสอตกก็ไม่อยู่ บิ๊ก ๆ “3 ป.” ต้องลองลงพื้นที่แบบไม่จัดฉากดูบ้าง หลายแห่งชาวบ้านนินทาต่อกันเป็นกิจวัตรประจำวัน มัวแต่ฟังคนรอบตัวยกยอจนเคลิ้มหลงกระแสนเหมือนกินยาพิษสะสมทุกวัน ๆ รู้ตัวอีกทีอาการโคมาแล้ว ย่ำมใจมานานเกินไปจนเข้าสู่โซนอันตราย นักการเมืองจุมกไว้ได้กลิ่นอายุความพ่ายแพ้ ทอยยย้ายค่ายไปแล้วหลายราย แต่เลือดน่าจะยังไม่ไหลไม่หยุด

(Thairath Online, 2022e)

ตัวอย่างที่ 14

มีเงื่อนงำชวนสงสัยรอบใหม่ นาฬิกาหุที่พล.อ.ประวิตร ครอบครอง เป็นนาฬิกาข้อมือเพื่อนจริงหรือไม่ เกิดแรงกระทุ้งให้ป.ช. รื้อฟื้นคดีพิจารณาใหม่ แผลเก่ากลับมากำเริบยังไม่รู้จะลุกลามหนักแค่ไหน ไม่ว่าค่ายพลังประชารัฐจะเกาะซื้อลู่คนไหน ออกมากี่มีแผลหะหวะพอกัน

(Thairath Online, 2022g)

ตัวอย่างที่ 15

ถึงพี่ใหญ่ - น้องเล็กประสานเสียงสายสัมพันธ์ในก๊ก 3 ป. ทหารเผ่ายาวนานเกือบครึ่งศตวรรษ ไม่มีวันขาดกัน แต่ถึงจุดที่พี่บ่นดัง ๆ “จะไปไหนก็ไป” นี่ก็ราวลึกเต็มที วันนั้นบนทางแยก พี่-น้องยังทำเอากการเมืองสั้นไหวไปทุกชั่วค้าย โดยเฉพาะพรรคประชาธิปัตย์รุ่งร้อแร่ เรี่ยวแรงไม่ค่อยมี เพราะเลือดไหลออกไม่หยุด

(Thairath Online, 2022o)

จากตัวอย่าง มีการใช้คำว่า กินยาพิช อากาโรคม่า เลือด แผลเก่า กำเริบ ลูกกลม แผลเหวอะหวะ รุ่งร้อแร่ เรี่ยวแรงไม่ค่อยมี เพราะเลือดไหลออกไม่หยุด ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงความหมายเกี่ยวข้องกับอาการหรือความรุนแรงที่มีผลมาจากโรคภัยไข้เจ็บ เมื่อนำมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมือง แสดงให้เห็นมโนทัศน์ทางการเมืองไทยที่ว่า ความขัดแย้งหรือการไม่เห็นด้วยของนักการเมืองร่วมพรรคนั้นส่งผลให้เกิดปัญหาตามมา โดยเปรียบเทียบต่าง ๆ เป็นโรคภัยไข้เจ็บ เช่น เปรียบสถานการณ์ของพรรคการเมืองเป็นโรค เปรียบพรรคการเมืองที่ไม่มีเสถียรภาพเป็นคนป่วย เปรียบการย้ายพรรคของนักการเมืองเป็นเลือดที่ไหลออกมาจากร่างกาย เปรียบจำนวนของนักการเมืองที่ย้ายพรรคเป็นปริมาณของเลือด ดังนั้นเมื่อนักการเมืองย้ายพรรคหลายคนจึงเปรียบเป็นปริมาณของเลือดที่ไหลออกมาจนไม่เหลือเรี่ยวแรง หรือเปรียบเทียบที่บานปลายเป็นแผลที่กำเริบและลูกกลมจนกลายเป็นแผลเหวอะหวะ

4.2.6 [การเมือง คือ ธุรกิจ]

จากการศึกษาอุปลักษณ์ธุรกิจ ผู้เขียนนำถ้อยคำที่ใช้ในแวดวงความหมายต้นทางเกี่ยวข้องกับธุรกิจมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมืองไทย เช่น ยี่ห้อ จุดขาย กำไร ต้นทุน ราคา บิล ใบเสร็จ ส่วนแบ่งการตลาด ต่อรองราคา ร่วมหุ้น เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองต่อการเมืองไทยว่าเป็นธุรกิจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 16

ตราใบไต้ยังมีขบวนแห่ “250 ส.ว. ลากตั้ง” เป็น “แต้มต่อ” ต้นทุนหน้าตักผู้นำทหารเผ่า 3 ป. ไม่ต้องออกแรงหนักเหมือนนักเลือกตั้งอาชีพ และนั่นก็เป็นที่มาของโปรโมชัน “คนละครึ่ง” เครื่องหมายการค้าของรัฐบาล “ลุงตู่”

(Thairath Online, 2022c)

ตัวอย่างที่ 17

ดูจากตัวขุนศึกแล้ว นอกจาก “อึ้งอึ้ง - โอ๊ค” ที่เป็นตัวละครใหม่ เรียกแขกได้ ขายความร่วมมือสมัย พอจะเบียดแข่งกับทีมก้าวไกล โธษหน้าทีม “นอมินีรุ่น 3” ขุนศึกตระกูลชิน แต่ “เนื้อใน” มันก็พวกของเก่าเล่า ยี่ห้อรุ่นเดอะลายครามทั้งนั้น สภาพหมด “ม้าใช้” แทบไม่เหลือมืองานเด่น ๆ หน้าใหม่ ๆ เลย ที่เห็นได้ชัดเจนสุดก็คือ “ทีมเศรษฐกิจ” ที่เคยเป็นจุดขายของ “นายห้างดูไบ”

(Thairath Online, 2022d)

ตัวอย่างที่ 18

ไม่นับยี่ห้อป้ายแดงอย่างพรรคสร้างอนาคตไทย ที่นายอุตตม สาวนายน หัวหน้าพรรค นำทีมเดินสายล็องใต้ถี่ยิบ เน้นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ จังหวัดท่องเที่ยวอันดามัน ทั้งภูเก็ต กระบี่ ต่อเนื่องพัทลุง พื้นที่เก่งของนายนิพนธ์ อินทรสมบัติ รองหัวหน้าพรรค สอท. เปิดตลาดขายยี่ห้อ “สมคิด จาตุศรีพิทักษ์” พร้อมชุดความคิดในการขับเคลื่อน

เศรษฐกิจท่องเที่ยวภาคใต้ พลุกพล่านยนต์หลักในการฟื้นเศรษฐกิจประเทศไทยจากวิกฤติโควิด คนได้ส่วนใหญ่เลือก ส.ส. เชิงคุณภาพ ไม่แปลกที่ยี่ห้อ “สมคิด” ติดตลาดเร็ว

(Thairath Online, 2022q)

จากตัวอย่าง มีการใช้คำว่า *ต้นทุน เครื่องหมายการค้า โปรโมชัน ยี่ห้อ จุดขาย เปิดตลาดขาย ติดตลาดเร็ว* ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ เมื่อนำมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมือง แสดงให้เห็นมิติทัศน์ทางการเมืองไทยที่ว่า การบริหารงานต่าง ๆ ของรัฐบาลมีเรื่องของผลประโยชน์ที่เอื้ออำนวยต่อกันระหว่างภาครัฐ หรือภาครัฐกับภาคเอกชน กล่าวคือ เมื่อนักการเมืองในพรรคใดได้รับการเลือกตั้งให้เป็นรัฐบาล พรรคการเมืองนั้นก็จะมีส่วนได้ส่วนเสียหรือผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการต่าง ๆ ด้วย เช่น หน่วยงานภาครัฐจัดและพิจารณาการประกวดราคาเพื่อให้บริษัทเอกชน ดำเนินโครงการสร้างระบบรถไฟฟ้าในเมือง โดยเปรียบพรรคการเมืองเป็นเครื่องหมายการค้าหรือชื่อบริษัท นโยบายของพรรค หรือนักการเมืองเปรียบเป็นสินค้า นักการเมืองคนใหม่เปรียบเป็นสินค้าใหม่ที่มีคุณสมบัติโดดเด่นแตกต่างกับสินค้าของบริษัทอื่น จำนวนของนักการเมืองที่ได้รับเสียงสนับสนุนจากสมาชิกวุฒิสภาที่มีจำนวนมากกว่าหรือน้อยกว่าพรรคการเมืองอื่น ซึ่งส่งผลให้ได้เปรียบกว่าพรรคการเมืองอื่น ๆ เปรียบเป็นต้นทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ และเขตพื้นที่ต่าง ๆ ที่นักการเมืองไปอภิปรายหาเสียงเลือกตั้งเปรียบเป็นตลาดหรือสถานที่จำหน่ายสินค้า

4.2.7 [การเมือง คือ การพนัน]

จากการศึกษาอุปถัมภ์การพนัน ผู้เขียนนำถ้อยคำที่ใช้ในแวดวงความหมายต้นทางเกี่ยวข้องกับการพนันมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมืองไทย เช่น เปิดหน้าไพ่ ล้างไพ่ ตีไพ่ ถือไพ่ ทิ้งไพ่ สองแดง เกมหดหน้าตัก เดิมพัน แทงห่วย เต็ง หวย ตัวเลข เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองต่อการเมืองไทยว่าเป็นการพนัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 19

แน่นอน เกมปรับ ครม.จะเดิมพันไปถึงการเลือกตั้งใหญ่ ทั้งในมุมความได้เปรียบเสียเปรียบพรรคคู่แข่ง และยัง เป็นแรงดึงดูดกลุ่มก้อนที่จะสนับสนุนให้ถอดออกเป็นแนวร่วมฝ่ายเดียวกัน “บิ๊กตู” ต้องดีดลูกคิดหลายรอบก่อนตีไพ่ใบสุดท้ายให้ได้กำไรมากที่สุด

(Thairath Online, 2022h)

ตัวอย่างที่ 20

“เสี่ยหนู” นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกฯ และ รมว.สาธารณสุข หัวหน้าทีมเซาะกราวขึ้นแท่นนายกฯ คนที่ 30 ของประเทศไทย ต่างฝ่ายต่างหน้าตักมีไฟหงายเล่นกันเลย แต่ที่ต้องลุ้นเหนียวหน้อยก็พวก “เค้าน้อย” พรรคใหม่ อย่างทีมสร้างอนาคตไทย ไทยสร้างไทย รวมไปถึงพรรคชาติพัฒนา กล้าที่เป็นรองทั้งเรื่องอำนาจรัฐและกล้วย

(Thairath Online, 2022u)

ตัวอย่างที่ 21

ในสภาพที่เผชิญกระแสตั้งเหวทั้งคู่มุมที่ “บิ๊กตู” หน้าตักหนักกว่าในเรื่องกล้วย เพราะเดิมพันนี้ “เจ้ามือ” จะเล่นบท “คนกลาง” ไม่ได้ จำเป็นต้องเลือกแทงเต็ง “น้องเล็ก” มากกว่า “พี่ใหญ่” ทีมเสธ.ตักไทยฯ อู้ฟู่กว่า คลังกระสุนบ้านป่ารอยต่อฯ แต่ปัญหาอยู่ตรงมวยเกรดเอ การกวาดต้อน ส.ส.ตัวซัวร์ ๆ แบบใส่ตัวเลขได้ล่วงหน้า

(Thairath Online, 2022v)

จากตัวอย่าง มีการใช้คำว่า *เดิมนั้น ดีไฟไบสุดท้าย หน้าตัก มีไฟหงายเล่น เจ้ามือ แทงเต็ง* ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนัน เมื่อนำมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมือง แสดงให้เห็นนิทัศน์ทางการเมืองของไทยที่ว่า การที่นักการเมืองจะได้รับการเลือกตั้งเพื่อเข้ามาเป็นรัฐบาลต้องกล้าได้กล้าเสีย โดยอาศัยความฉลาด ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบ ฝีมือ และโชค เพื่อให้ได้เงินหรือสิ่งของที่เป็นเดิมนั้น เฉกเช่นลักษณะของการพนัน เช่น เกมไพ่ การเล่นเกม ฯลฯ โดยเปรียบนักการเมืองเป็นจำนวนแต้มที่จะทำให้เป็นผู้ชนะ และเปรียบพรรคการเมืองเป็นผู้เล่นการพนัน

4.2.8 [การเมือง คือ สัตว์]

จากการศึกษาอุปลักษณ์สิ่งมีชีวิต ผู้เขียนนำถ้อยคำที่ใช้ในแวดวงความหมายต้นทางเกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ มาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมืองไทย เช่น งู ช้าง ช้างเผือก เสือ สิงห์ กระต๊อ แรด ปลา ม้า วอก เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองต่อการเมืองไทยว่าเป็นสิ่งมีชีวิต ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 22

ก็ชัดเจนว่าพี่กับน้องสร้างดาวคนละดวง “พี่ใหญ่” อย่างพล.อ.ประวิตร ได้ “ใจบันดาลแรง” จากการรักษาราชการแทนในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กลับมากระปรีกระเปร่าลุยเดินสายหาเสียงกับค่ายพลังประชารัฐแบบถี่ยิบ ห้อมล้อมไปด้วยนักเลือกตั้งอาชีพระดับเสื่อ สิงห์ กระต๊อ แรด

(Thairath Online, 2022a)

ตัวอย่างที่ 23

การยังไม่เสียงพวงมาลัยแต่แสดงออกเชิงสัญลักษณ์ให้รู้กันทั่วบ้านทั่วเมืองแล้วว่า “ปักหมุด” กับค่ายรวมไทยสร้างชาติมันก็คือโอกาสในการเลี้ยงกระแสวิง ‘รวมไทยสร้างชาติ’ ให้ติดตลาดพร้อม ๆ กับเกมแอบตบปลาในบ่อเพื่อนเล่นเอาค่ายประชาธิปไตยซุบซิด โดนดูตลกหมาหยายไปอื้อซ่า แล้วก็ลกลอบตบปลาในบ่อที่

(Thairath Online, 2022s)

ตัวอย่างที่ 24

ตามสถานการณ์ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีลงมติอนุมัติหลักการ ประกาศกฎกระทรวงการคลังว่าด้วยการผลิตสุรา พ.ศ.2565 ตัดหน้าวาระการพิจารณาร่างกฎหมายสุราก้าวหน้าในสภาผู้แทนราษฎร ที่เสนอโดยสมาชิกพรรคก้าวไกล ไหวปานวอก ชนิดที่อนุมัติหลักการวันที่ 1 พฤศจิกายน ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีผลบังคับใช้ในวันที่ 2 พฤศจิกายน ใช้เวลาแค่ 24 ชั่วโมงมันคือความจงใจใช้เกมกฎหมาย ชิงเหลี่ยมเนียนคมกัน ปมถอนตัวจากรัฐบาลตัดออกไปได้ นักเลือกตั้งอาชีพแบบไทย ๆ ไม่มีใครบ้องตัน โดดหนึไปร่วมมอดอยากปากแห้งกับปากฝืดฝ้ายค้ำน สถานการณ์ยังเกาะเกี่ยวกันด้วยอำนาจรัฐ มีโอกาสตุนกล้วยเป็นเสบียงเลือกตั้ง ถึง “วงแตก” แต่พรรคร่วมรัฐบาลยังงก็ไม่แยกทาง

(Thairath Online, 2022n)

จากตัวอย่าง ที่ 1 มีการใช้คำว่า *เสือ สิงห์ กระต๊อ แรด* ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ที่มีเขี้ยวหรือเขาที่ใช้เป็นอาวุธ อีกทั้งเป็นสัตว์ที่แข็งแรง อดทน บึกบึน และยากที่จะต่อสู้อย่าง เมื่อนำมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมือง แสดงให้เห็นนิทัศน์ทางการเมืองของไทยที่ว่า นักการเมืองบางคนมีประสบการณ์หรือเล่ห์เหลี่ยมมาก โดยเปรียบพฤติกรรมของนักการเมืองเป็นพฤติกรรมที่อันตราย เฉกเช่น เสือ สิงห์ กระต๊อ แรด ส่วนในตัวอย่างที่ 2 มีการใช้คำว่า *ตบปลา*

ในบ่อ ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในวงความหมายของการตกปลา แสดงให้เห็นมโนทัศน์ที่ว่า พรรคการเมืองมีการดิ่งนักการเมืองจากพรรคอื่นมาอยู่พรรคของตนเอง โดยพฤติกรรมการดิ่งตัวเปรียบเป็นการตกปลา นักการเมืองเปรียบเป็นปลา และพรรคการเมืองเปรียบเป็นบ่อปลา และในตัวอย่างที่ 3 ใช้คำว่า *วอก* ซึ่งเป็นภาษาระดับกันเองหรือภาษาปากของคำว่า “ลิง” ผู้เขียนใช้คำดังกล่าวเพื่อเปรียบเทียบการกระทำอันรวดเร็วของนักการเมืองเป็นลักษณะการเคลื่อนย้ายตัวโหนไปโหนมาอย่างรวดเร็วของลิง อีกทั้งในบริบท มีคำว่า “กล้วย” ซึ่งเป็นอาหารโปรดของลิง ทั้งนี้คำว่า *กล้วย* เป็นคำที่เริ่มมาจากการอธิบายไม่ไว้วางใจ โดย ร้อยเอกธรรมนัส พรหมเผ่า หัวหน้าพรรคเศรษฐกิจไทยและอดีตรัฐมนตรีออกมาเปิดหลักฐานว่า อาจมี ส.ส. หลายพรรค รับเงินเดือนเพื่อให้โหวตตามมติพรรคแกนนำรัฐบาล หรือเรียกว่าอาจมีการแจก “กล้วย” เนื่องจากกล้วยคืออาหารที่คนเลี้ยงลิงนำไปป้อนให้ลิงเชื่อและอยู่ในอาณัติ เมื่อนำมาใช้ในบริบทของการวิเคราะห์การเมืองแสดงให้เห็นมโนทัศน์ทางการเมืองไทยที่ว่า นักการเมืองบางคนรับเงินเพื่อแลกกับการลงคะแนนเสียงให้รัฐบาล โดยนักการเมืองเปรียบเป็นลิงที่ถูกเลี้ยงให้เชื่อ และกล้วยเปรียบเป็นเงินที่นักการเมืองได้รับ (Atipong, 2022)

4.3 เปรียบเทียบผลการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2550

จากการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 โดยเก็บข้อมูลจากบทความการเมืองคอลัมน์ “วิเคราะห์การเมือง” ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ ที่เผยแพร่ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2565 พบถ้อยคำที่แสดงอุปลักษณ์การเมือง โดยไม่นับการปรากฏซ้ำของถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 265 ถ้อยคำ จัดตามกลุ่มความหมาย ได้ 8 ประเภท ตามลำดับ ดังนี้

1. [การเมือง คือ สงครามหรือการต่อสู้]
2. [การเมือง คือ การแข่งขันเกมหรือกีฬา]
3. [การเมือง คือ การเดินทาง]
4. [การเมือง คือ การแสดง]
5. [การเมือง คือ โรคภัยไข้เจ็บ]
6. [การเมือง คือ ธุรกิจ]
7. [การเมือง คือ การพนัน]
8. [การเมือง คือ สัตว์]

เมื่อเทียบจำนวนของอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์กับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะพบว่าผลการศึกษาในงานวิจัยของ พ.ศ. 2544 ที่เก็บข้อมูลใน พ.ศ. 2542 มีจำนวนรวม 11 มโนทัศน์ และผลการศึกษาในงานวิจัยของ พ.ศ. 2550 ที่เก็บข้อมูลในช่วง พ.ศ. 2547 - 2549 มีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ รวมจำนวน 9 มโนทัศน์ และผลการศึกษาในงานวิจัยนี้ ที่เก็บข้อมูลในช่วง พ.ศ. 2565 มีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ รวมจำนวน 8 มโนทัศน์ จึงเป็นที่ตั้งข้อสังเกตได้ว่า จำนวนของอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองของไทยมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง ในงานวิจัยนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2550 ด้วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2550 พบว่าทั้ง 3 ช่วงเวลา มีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์สอดคล้องกัน จำนวน 5 มโนทัศน์ ได้แก่ 1. [การเมือง คือ การต่อสู้] 2. [การเมือง คือ การเดินทาง] 3. [การเมือง คือ การแข่งขัน] 4. [การเมือง คือ การแสดง] และ 5. [การเมือง คือ ธุรกิจ] ทั้งนี้ใน พ.ศ. 2544 มีจำนวนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์มากกว่าผลของงานวิจัยนี้ 3 มโนทัศน์ ได้แก่ 1. [การเมือง คือ การศึกษา]

2. [การเมือง คือ การโจรกรรม] และ 3. [การเมือง คือ เครื่องเขียน] ส่วน พ.ศ. 2550 มีจำนวนอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์มากกว่าผลของงานวิจัยนี้ จำนวน 1 มโนทัศน์ ได้แก่ [การเมือง คือ ครอบครั้ว] ดังตารางต่อไปนี้

ลำดับที่	อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์		
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2566 (งานวิจัยนี้)
1	[การเมือง คือ การต่อสู้]	[การเมือง คือ การต่อสู้]	[การเมือง คือ สงครามหรือการต่อสู้]
2	[การเมือง คือ การเดินทาง]	[การเมือง คือ การเดินทาง]	[การเมือง คือ การแข่งขันเกมหรือกีฬา]
3	[การเมือง คือ การแข่งขัน]	[การเมือง คือ การแข่งขัน]	[การเมือง คือ การเดินทาง]
4	[การเมือง คือ การแสดง]	[การเมือง คือ ครอบครั้ว]	[การเมือง คือ การแสดง]
5	[การเมือง คือ ธุรกิจ]	[การเมือง คือ การรักษาโรค]	[การเมือง คือ โรคภัยไข้เจ็บ]
6	[การเมือง คือ เกม]	[การเมือง คือ การแสดง]	[การเมือง คือ ธุรกิจ]
7	[การเมือง คือ การพนัน]	[การเมือง คือ ธุรกิจ]	[การเมือง คือ การพนัน]
8	[การเมือง คือ การศึกษา]	[การเมือง คือ การดูแลและทำนุบำรุง]	[การเมือง คือ สัตว์]
9	[การเมือง คือ การโจรกรรม]	[การเมือง คือ เกม]	
10	[การเมือง คือ เครื่องเรือน]		
11	[การเมือง คือ สิ่งมีชีวิต]		

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนผลการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์การเมืองไทยในช่วงก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2550

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาอุปลักษณะการเมืองไทยช่วง พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนการเลือกตั้งประเทศไทยครั้งที่ 27 ใน พ.ศ. 2566 พบถ้อยคำที่แสดงอุปลักษณะการเมือง โดยไม่นับการปรากฏซ้ำของถ้อยคำอุปลักษณะ จำนวน 265 ถ้อยคำ จัดตามกลุ่มความหมาย ได้ 8 ประเภท ได้แก่ อุปลักษณะสงครามหรือการต่อสู้ อุปลักษณะการแข่งขันเกมหรือกีฬา อุปลักษณะการเดินทาง อุปลักษณะการแสดง อุปลักษณะธุรกิจ อุปลักษณะโรคภัยไข้เจ็บ อุปลักษณะการพนัน และอุปลักษณะสัตว์

อุปลักษณะดังกล่าวสะท้อนอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์หรือแสดงให้เห็นมโนทัศน์การเมืองไทยว่า [การเมือง คือ สงครามหรือการต่อสู้] [การเมือง คือ การแข่งขันเกมหรือกีฬา] [การเมือง คือ การเดินทาง] [การเมือง คือ การแสดง] [การเมือง คือ ธุรกิจ] [การเมือง คือ โรคภัยไข้เจ็บ] [การเมือง คือ การพนัน] และ [การเมือง คือ สัตว์]

อย่างไรก็ดี เมื่อนำการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 มาเปรียบเทียบกับความเหมือนหรือต่างกับ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2550 พบว่ามีอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์การเมืองไทยสอดคล้องกันทั้ง 3 ปี จำนวน 5 มโนทัศน์ ได้แก่ 1. [การเมือง คือ การต่อสู้] 2. [การเมือง คือ การเดินทาง] 3. [การเมือง คือ การแข่งขัน]

4. [การเมือง คือ การแสดง] และ 5. [การเมือง คือ ธุรกิจ] ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2544 มีจำนวนอุปลักษณะเชิงมนทัศน์มากกว่าก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 หรือผลของงานวิจัยนี้ จำนวน 3 มโนทัศน์ ได้แก่ 1. [การเมือง คือ การศึกษา] 2. [การเมือง คือ การโจรกรรม] และ 3. [การเมือง คือ เครื่องเขียน] ส่วน พ.ศ. 2550 มีจำนวนอุปลักษณะเชิงมนทัศน์มากกว่าก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 หรือผลของงานวิจัยนี้ จำนวน 1 มโนทัศน์ ได้แก่ [การเมือง คือ ครอบครัวยุ]

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบอุปลักษณะเชิงมนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2550 ที่พบว่า พ.ศ. 2565 มีอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ [การเมือง คือ การต่อสู้] [การเมือง คือ การเดินทาง] [การเมือง คือ การแข่งขัน] [การเมือง คือ การแสดง] และ [การเมือง คือ ธุรกิจ] สอดคล้องกับทั้ง 2 ปี แต่อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ [การเมือง คือ ไรศภัยไข้เจ็บ] ไม่สอดคล้องกับปีใดนั้น อาจกล่าวได้ว่าในช่วงระยะเวลากว่า 20 ปี แม้การเมืองในประเทศไทยจะมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น การปฏิวัติ (revolution) รัฐประหาร (coup d'état) การเลือกตั้ง (election) ฯลฯ เพื่อปฏิรูปหรือเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองการปกครองของประเทศไทยให้ดีขึ้นนั้น มุมมองความคิดเกี่ยวกับการเมืองของคนในสังคมไทยยังคงมองว่าการเมืองเป็นเรื่องที่นักการเมืองต้องแข่งขันต่อสู้กัน เพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง ด้วยการแสดงบทบาทตามหน้าที่ความรับผิดชอบ เฉกเช่นการแสดงต่าง ๆ อันทำให้ประชาชนชื่นชอบและยอมรับในตัวนักการเมืองหรือพรรคการเมืองนั้น ตามกลยุทธ์ที่วางแผนไว้ อนึ่ง ผลของการต่อสู้หรือความขัดแย้งของนักการเมืองนั้น ก่อให้เกิดปัญหาทั้งต่อนักการเมืองและต่อประเทศชาติตามมา ซึ่งแตกต่างจากมุมมองของคนในสังคมไทยเมื่อ 20 ปีที่แล้ว ในมุมมองที่ว่า การเมืองคือการรักษาโรค โดยปัญหาของประเทศเปรียบเป็นเชื้อโรค ประเทศและประชาชนเปรียบเป็นผู้ป่วย นักการเมืองเปรียบเป็นแพทย์ที่เชี่ยวชาญช่วยรักษาโรคได้ และการบริหารและแก้ไขปัญหของประเทศเปรียบเป็นการรักษาโรค (Ratchaneeya, 2008, p. 91) รวมถึงมีมุมมองในแง่ลบมากขึ้น จากเดิมในอดีตคนในสังคมไทยมีมุมมองที่ว่า [การเมือง คือ สิ่งมีชีวิต] ซึ่งในภาพรวมสิ่งมีชีวิต หมายถึงสัตว์และพืช โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักการเมืองเหมือนกับพฤติกรรมของสัตว์ เช่น ใช้คำว่า “วางไข่” ซึ่งเป็นพฤติกรรมในการสืบพันธุ์ของสัตว์ และใช้คำว่า “พืชพันธุ์” เป็นวงความหมายต้นทางมายังวงความหมายการเมือง (Usa, 2001, pp. 134-137) แต่ภายหลังคนในสังคมไทยมีมุมมองแง่ลบเพิ่มขึ้น โดยมีมุมมองว่านักการเมืองไม่เพียงมีพฤติกรรมที่เหมือนสัตว์ แต่เป็นสัตว์ที่มีพฤติกรรมน่ากลัวหรือดุร้ายด้วย เช่น เสือ สิงห์ กระตัง แรด งูเห่า เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากลักษณะการศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในระบบความคิดจากการเชื่อมโยงวงความหมายต้นทางไปยังวงความหมายปลายทางเพื่อทำความเข้าใจและรับรู้สิ่งต่าง ๆ การศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์จึงจำเป็นต้องสังเกตการใช้รูปภาษาก่อนการวิเคราะห์อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ โดยจำแนกรูปภาษาที่แสดงอุปลักษณะให้ได้เสียก่อน (Onsurang & Tongtip, 2022, p. 97)

ในการศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณะเชิงมนทัศน์การเมืองไทยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบข้อสังเกตว่า แม้อุปลักษณะเชิงมนทัศน์การเมืองไทยก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2566 ที่นำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือต่างกับ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2550 จะมีการถ่ายทอดวงความหมายปลายทางในบริบทที่สอดคล้องกัน หากแต่วิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณะการเมืองที่สะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา จะพบว่าการเลือกใช้ถ้อยคำหรือการนำคำศัพท์แวดวงความหมายต้นทางในช่วง พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนการเลือกตั้งของประเทศไทยครั้งที่ 27 อันจะเกิดขึ้นใน พ.ศ. 2566 นั้น มีจำนวนมากกว่า พ.ศ. ก่อนหน้า จึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนนำเสนอเรื่องการเมืองในมิติที่หลากหลายมากขึ้น สะท้อนให้เห็นองค์ประกอบของการเมืองในแง่มุมต่าง ๆ ดังข้อมูลการศึกษาอุปลักษณะการเมืองที่เน้นความเปรียบเกี่ยวข้องทั้งกับการเลือกตั้ง นโยบาย พรรคการเมือง และนักการเมืองในแง่มุมที่ต่างกัน และอาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม จึงส่งผลให้การใช้รูปภาษาหรือถ้อยคำที่แสดงอุปลักษณะมีความแตกต่างตามด้วยเช่นกัน ดังแนวคิดทางภาษาศาสตร์ปริชานที่ว่า ระบบวิธีคิดได้มาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และการหล่อหลอมจากวัฒนธรรมและสังคม (Ratchaneeya, 2013, p. 137)

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- Atipong Amornwongpeeti อธิพงษ์ อมรวงศ์ปิติ. (2022). *Muea kluai mai chai kluai: Samnuan phonlamai dae sor sor Thai chai rak kluai* เมื่อ 'กล้วย' ไม่ใช่ 'กล้วย': สำนวนผลไม้แต่ส.ส.ไทยใจรักกล้วย [When 'Bananas' are not 'Bananas': Fruit idiom for Thai MPs banana lover]. *The Momentum*. Retrieved January 9, 2022, from <https://themomentum.co/wordodyssey-fruitidioms>
- Bunsanoe Triwiset บุญยแสนอ ตริวิเศษ. (2017). *Mano uppalak kanmueang nai botkawi rangwan Phan Waen Fa มโนอุปสรรคการเมืองในบทกวีรางวัลพานแว่นฟ้า* [Political Conceptual Metaphor in Poem of Phan Waen Fa Award]. *Warasarn rommayasan* วารสารมนุษยศาสตร์ [Journal of the Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University], 15(1), 73-91.
- Chatchawadee Saralamba ชัชวดี ศรีลัมพ์. (2005). *Uppalak tam naewkit khong tritsadi phasasat parichan อุปสรรคตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน* [Metaphor in cognitive linguistics theory]. *Warasarn sinlapasat mahawithayalai Thammasat* วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ [Journal of Liberal Arts, Thammasat University], 5(2), 1-16.
- Onsurang Saengsomsurasak & Tongtip Poonlarp อรสุรางค์ แสงสมสุรศักดิ์ และทองทิพย์ พูลลาภ. (2022). *Kan plea uppalak choeng manotat nai khotsana phalittaphan bamrung pio chak phasa Anggrit pen phasa Thai การแปลอุปสรรคเชิงมนทัศน์ในโฆษณาผลิตภัณฑ์บำรุงผิว จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย* [English-Thai conceptual metaphor translation in skincare advertisements]. *Warasarn aksorasat* วารสารอักษรศาสตร์ [Journal of Letters], 51(2), 91-114.
- Pongsak Rattanawong พงษ์ศักดิ์ รัตนวงศ์. (2006). *Muea kanmueang pen rueang matmuai: Manotatsanupaluk khong kanmueang Thai เมื่อการเมืองเป็นเรื่องหมัดมวย: มโนทัศน์อุปสรรคการเมืองไทย* [When politics is about fist boxing: Concepts of Thai politics]. *Warasarn manutsayasat san* วารสารมนุษยศาสตร์สาร [Journal of Faculty of Humanities, Chiang Mai University], 7(2), 1-10.
- Ratchaneeya Klinnamhom รัชนิญญา กลิ่นน้ำหอม. (2008). *Uppalak thi nakkan mueang chai: Kan sueksa tam naew atthasat parichan lae watchanapatibutsat* อุปสรรคที่นักการเมืองไทยใช้: การศึกษาตามแนว อรรถศาสตร์ปริชานและวัจนปฏิบัติศาสตร์ [Metaphors used by Thai politicians: A cognitive semantic and pragmatic study] [Master thesis, Chulalongkorn University]. CUIR. <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/14787>
- Ratchaneeya Klinnamhom รัชนิญญา กลิ่นน้ำหอม. (2013). *Uppalak khwamsuk nai blog Thai อุปสรรคความสุขในบล็อกไทย* [Conceptual metaphor of happiness in Thai blogs]. *Warasarn sathaban watthanatham lae sinlapa* วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ [Institute of Culture and Arts Journal Srinakharinwirot University], 14(2), 132-138.
- Suphachai Tawichai ศุภชัย ต๊ะวิชัย. (2018). *Satanapap ngan wichai uppalak choeng manotat nai phasa Thai สถานภาพงานวิจัยอุปสรรคเชิงมนทัศน์การเมืองไทย* [The status of research on conceptual metaphors in

- Thai]. *Warasam aksorasat mahawitthayalai sinlapakon* วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร [Journal of the Faculty of Arts, Silpakorn University], 40(2), 202-254.
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022a, October 2). Pa satanakan san ratthathammanun fai kiao “bik tu” pai tor: Din ik hueak mung lueaktang ผ่านสถานการณ์ศาลรัฐธรรมนูญไฟเขียว “บิกตู” ไปต่อ: ดิ้นอีกเฮือก มุ่งเลือกตั้ง [Dissecting the situation of the constitutional court, “Big Tu” green light to continue: Struggling again, focusing on elections]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2515087>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022b, October 7). Leng om got “kro yai” เล็งอ้อมกอด “ครูใหญ่” [Aiming to embrace “Principal”]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2520285>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022c, October 11). Promochan “kon la kreung” โปรโมชัน “คนละครึ่ง” [Promotion “50-50 co-payment”]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2523560>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022d, October 12). Tua tat taem laen salai ตัวตัดแต่มแลนดส์ไลด์ [land slide cutter]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2524576>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022e, October 13). Lak phi yai pai tor mai loek ลากพี่ใหญ่ไปต่อไม่เลิก [Drag Big Brother to continue without stopping]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2525513>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022f, October 16). Pa grasae “kluen tai nam” palang pracharat wat kamlang 2 por: “bik tu” doen raeng kem yuet pak ผ่านกระแส “คลื่นใต้น้ำ” พลังประชารัฐวัดกำลัง 2 ป.: “บิกตู” เดินแรง เกมยึดพรรค [Breaking the current “underwater wave” Palang Pracharath measures 2 Por.: “Big Tu” moves vigorously, party seizure game]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2527500>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022g, October 22). 2 lung a-kan por pae phor kan 2 ลุงอาการป้อแป้พอกัน [2 uncles are equally flabby]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2533071>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022h, October 23). Fogat satanakan pom kai “doen kem” ching tong lueaktang: Fai bangkap lok kua amnat โฟกัสสถานการณ์ป้อมค่าย “เดินเกม” ชิงธงเลือกตั้ง: ไฟต์บังคับ ล็อกขั้วอำนาจ [Focus on the situation of the fort camp “walking the game”, winning the election flag: forced fight, locking power poles]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2533326>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022i, October 29). Kem sapa lak tor lambak เกมสภาลากต่อลำบาก [Difficult council game]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2538770>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022j, October 30). Pa paen hua “Pheu Thai” poet tang chap mue “Palang Pracharat”: Pan sut ron kayao kua 3 por ผ่านแผนฮั้ว “เพื่อไทย” เปิดทางจับมือ “พลังประชารัฐ”: ปันสูตรร้อนเขย่าขั้ว 3 ป. [Dissecting the cooperation plan “Pheu Thai” opens a way for handshake “Palang Pracharat”: spin the hot formula, shake the terminal 3 Por.]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2539040>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022k, November 1). Yuen raya duai “jut khai” ยืนระยะด้วย “จุดขาย” [Standing distance with a “selling point”]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2540986>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022l, November 3). Dueng kem cha sagat ko kaeng ดึงเกมช้าสกัดคู่แข่ง [Pull the game slowly, intercept competitors]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2542891>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022m, November 4). Prang kem faeng ko fun fung พรางเกมแฝงขู่คู่แข่ง

- [Hide the hidden game, threatening dust]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2543861>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022n, November 6). Fogat pak ruam ratthaban “talumbon” yaeng taeming tuan: Sapap “wong taek” mai yaek thang โฟกัสพรรคร่วมรัฐบาล “ตะลุมบอน” แย่งแต้มชิงทวน: สภาพ “วงแตก” ไม่แยกทาง [Focus on the ruling coalition: “tumble” to snatch points, repeat: the state of “broken band” does not separate]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2545060>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022o, November 11). Song rong roi 2 lung rao? ส่องร่องรอย 2 ลุงร้าว? [Shining crack in 2 uncles?]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2550086>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022p, November 18). Nai huang rop rawang rak ในห้วงรบระหว่างรัก [In the battle between love]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2555993>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022q, November 29). Don lom thaem mai kuen dap โดนล้อมแถมไม่คืนดาบ [Being surrounded and not returning the sword]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2564845>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022r, December 1). Prap korrormor baetai paen 2 por ปรับ ครม.แบไต่แผน 2 ป. [Adjust the cabinet. Showdown plan 2 P.]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2566911>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022s, December 6). “Tham kan mueang” baep “Bik Tu” “ทำการเมือง” แบบ “บึกตู” [“Do politics” like “Big Tu”]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2570691>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022t, December 13). Kem wibak fa tang tan เกมวิบากฝ่าทางตัน [Obstacle game]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2576125>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022u, December 20). Taek tim kua sam lun so fat แท็กทีมซัวสามลุนสู้ฟัด [The third pole tag team wins the fight]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2581938>
- Thairath Online ไทยรัฐออนไลน์. (2022v, December 21). Matcham ratthaban dil kam kua มัดจำรัฐบาลดิลข้ามซัว [Deposit of government, cross-polar deal]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2582865>
- Theewara Saeng-in ชีรวรา แสงอินทร์. (2019). Konlawithi kan chai phasa phathua khao onlai กลวิธีการใช้ภาษา พาดหัวข่าวออนไลน์ [Language strategies used for online news headlines]. *Warasam aksorasat mahawitthayalai sinlapakon* วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร [Journal of the Faculty of Arts, Silpakorn University], 41(2), 170-186.
- Usa Preuttichaiwiboon อุษา พฤตชัยวิบูลย์. (2001). *Kan sueksa uppalak rueang kanmueang nai phasa Thai tam naew atthasat parichan* การศึกษาอุปลักษณ์เรื่องการเมืองในภาษาไทยตามแนววรรณคดีปริชาน [A cognitive approach to political metaphor in Thai] [Master thesis, Thammasat University]. TU Digital Collection. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:116304

ภาษาต่างประเทศ

- Kovecses, Z. (2002). *Metaphor: A practical introduction*. Oxford University Press.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press.